

Πρακτική προσέγγιση για την επιχειρηματική επιβίωση: ρευστότητα και αναδιάρθρωση χρέους

Επιχειρηματική βιωσιμότητα

Τις τελευταίες βδομάδες έχουμε αναφερθεί επανειλημμένα στην επιχειρηματική ανθεκτικότητα και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν από τις τοπικές επιχειρήσεις, προκειμένου να οχυρώσουν τη **βραχυπρόθεσμη βιωσιμότητά τους και να διαμορφώσουν μια εύρωστη στρατηγική με σκοπό την ευημερία, στο συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον.**

Έχουμε αναλύσει διεξοδικά πως **η ενεργή διαχείριση του ισολογισμού των επιχειρήσεων είναι ζωτικής σημασίας για την άμεση επιβίωσή τους:** επιβίωση που στηρίζεται αφενός στην πρόσβαση σε επαρκείς πηγές ρευστότητας και ρευστών διαθεσίμων και αφετέρου στην ικανότητα των επιχειρήσεων να εξυπηρετήσουν με άνεση τις δανειακές τους υποχρεώσεις, όρους και προϋποθέσεις.

Τις τελευταίες βδομάδες έχουμε ακούσει πολλές συζητήσεις αναφορικά με το αν το υφιστάμενο χρέος του ιδιωτικού τομέα πρέπει να αποτρέψει την παραχώρηση επιπρόσθετης ρευστότητας υπό την μορφή δανείων στις επιχειρήσεις του τόπου, αφού θα επιβαρύνει ακόμα περισσότερο το δανειακό χρέος και την ικανότητα αποπληρωμής.

Αναδιάρθρωση χρέους

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι **ο ιδιωτικός τομέας στην Κύπρο είναι διαχρονικά υπερβολικά δανεισμένος.** Ο δανεισμός των ιδιωτικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών είναι μια από τις βασικότερες μακρο-οικονομικές ανισορροπίες της χώρας και δημιουργεί σημαντικούς κινδύνους, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσεων και ραγδαίων κοινωνικοοικονομικών αλλαγών.

Η ανισορροπία μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων είναι τυπική στις τοπικές επιχειρήσεις και είναι ζωτικής σημασίας σε περιόδους μειωμένων εισοδημάτων και περιορισμένης ρευστότητας. Αρκετές επιχειρήσεις δεν έχουν προσπαθήσει ή καταφέρει να αναδιαρθρώσουν τα χρέη τους, προκειμένου η εγγενής ικανότητα παραγωγής μετρητών να ικανοποιεί με άνεση την ετήσια δανειακή επιβάρυνση. Παράλληλα, οι τράπεζες του τόπου ενδεχομένως δεν είχαν τον χρόνο να προτείνουν βιώσιμες λύσεις σε όλους τους δανειολήπτες, και αυτό είναι προφανώς εντονότερο στις μικρότερες επιχειρήσεις – τα στατιστικά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας τεκμηριώνουν την εν λόγω θέση. Δυστυχώς, **η αναντιστοιχία μεταξύ της πραγματικής ικανότητας αποπληρωμής και της συμφωνηθείσας δανειακής επιβάρυνσης υπονομεύει την επιβίωση των επιχειρήσεων.** Αργά ή γρήγορα η εν λόγω ανισορροπία αναμένεται να επηρεάσει τη βιωσιμότητα οποιασδήποτε επιχείρησης.

Συνεπακόλουθα, η **ενεργητική αναδιάρθρωση των υφιστάμενων χρεών** με σκοπό την ευθυγράμμιση της ρεαλιστικής ικανότητας αποπληρωμής της επιχείρησης με το δανειακό πρόγραμμα αποπληρωμής, είναι από τους πιο καθοριστικούς παράγοντες για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και ανθεκτικότητας.

Ρευστότητα

Το ερώτημα που τίθεται λοιπόν είναι εάν οι (υπερ)δανεισμένες επιχειρήσεις πρέπει να είναι αποδέκτες ρευστότητας προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις εξωγενείς συνέπειες της παρούσας κρίσης. Η απλή απάντηση είναι θετική, με συγκεκριμένες προϋποθέσεις όμως.

Σε προηγούμενα άρθρα μας έχουμε υποστηρίξει ότι **η ρευστότητα είναι θεμελιώδους σημασίας για τις επιχειρήσεις. Χωρίς ρευστότητα, η χρεοκοπία των επιχειρήσεων είναι το φυσικό επακόλουθο,**

με πολλαπλασιαστικές συνέπειες σε όλη την αλυσίδα της οικονομίας: απώλεια θέσεων εργασίας και συνεπαγόμενη μείωση στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, ζημιές στους προμηθευτές και τις τράπεζες, απλήρωτες υποχρεώσεις προς τις κρατικές αρχές και, εν τέλει, μείωση της επενδυτικής και καταναλωτικής δραστηριότητας.

Είναι λοιπόν εύλογο ότι η κατάρτιση ενός ενδελεχούς προϋπολογισμού ταμειακών ροών και ενός σχεδίου για τη διασφάλιση της επάρκειας της ρευστότητας και των ρευστών διαθεσίμων είναι προαπαιτούμενα για την επιχειρηματική επιβίωση.

Σχέδιο Δράσης

Από την πιο πάνω ανάλυση είναι προφανές ότι **τόσο η ρευστοτική επάρκεια όσο και η βιωσιμότητα της δανειακής επιβάρυνσης, είναι απαραίτητοι παράγοντες για την επιχειρηματική ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα**, τόσο βραχυπρόθεσμα αλλά και σε μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα.

Τόσο η επιχειρηματική κοινότητα όσο και οι τράπεζες οφείλουν να αναγνωρίσουν τη θεμελιώδη σημασία της επιχειρηματικής ρευστότητας και της δανειακής αναδιάρθρωσης για τη μελλοντική πορεία της οικονομίας της χώρας. **Η οικονομία του τόπου προοδεύει όταν υπάρχει αгаστή συνεργασία μεταξύ της επιχειρηματικής και της χρηματοοικονομικής κοινότητας.** Όταν τα οφέλη είναι κοινά, όταν τα συμφέροντα ευθυγραμμίζονται. Όταν οι ενέργειες είναι άμεσες, συντονισμένες. Όταν οι επιχειρηματίες αγωνίζονται για να διαφυλάξουν και να διατηρήσουν τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους, όταν εξασκούν τα διοικητικά τους καθήκοντα με ξεκάθαρες δομές διακυβέρνησης και ευθύνης, όταν υποστηρίζουν τις επιχειρήσεις τους με προσωπικούς πόρους, όταν επικοινωνούν με διαφάνεια και ειλικρίνεια, όταν λαμβάνουν ανεξάρτητη τεχνοκρατική συμβουλή και καθοδήγηση, οι χρηματοδότες τράπεζες είναι εύλογο ότι θα είναι θετικά προσκείμενες στο να στηρίξουν τη βιωσιμότητα της επιχείρησης με την απαιτούμενη ρευστότητα και την ευελιξία που χρειάζεται σε ό,τι αφορά τη δανειακή αναδιάρθρωση.

Η παραχώρηση βραχυπρόθεσμης ρευστότητας στις επιχειρήσεις, που με καλή πίστη αγωνίζονται να διατηρήσουν τη βιωσιμότητά τους, και η ευελιξία για συνολική αναδιάρθρωση της υφιστάμενης δανειακής δομής είναι εκ των ουκ ων άνευ. Διαφορετική προσέγγιση ενδεχομένως να επιταχύνει τη χρεοκοπία των μέχρι πρότινος βιώσιμων επιχειρήσεων του τόπου.

Ρένος Ιωαννίδης, Διοικητικός Σύμβουλος, KPMG Cyprus Credit Institute, rioannides@kpmg.com